

Známky nejsou všechno

Objevili jste v žákovské knížce „kouli“? Zachovejte klid. Příčin, proč vaše dítě nosí ze školy špatné známky, může být mnoho. Někdy stačí jen změnit způsob učení.

Špatné známky milovaného potomka rodiče obvykle hodně řeší. Zvláště v období vysvědčení. Často jsou zklamaní a smutní a někdy to berou jako vlastní selhání ve stylu: „Zklamal jsem jako rodič!“ nebo „Jsem špatná máma, protože moje dítě má hrozné vysvědčení.“ Jenže podobné obviňování nikomu nepomůže. Navíc nejde jen o vysvědčení, ale o známky v průběhu celého

školního roku. Dětská psycholožka Tereza Beníšková radí: „Pokuste se z bludného kruhu negativních pocitů vystoupit. Zastavte se a promyslete si, co přesně se děje. Nosí dítě špatné známky dlouhodobě? Jen z jednoho předmětu, nebo z různých předmětů? Nebo jde jen o izolovanou špatnou známku? Možná zjistíte, že sice doneslo trojku, ale šlo o neohlášenou těžkou písemku a dítě bylo ve

třídě jedno z mála, které mělo trojku, ostatní žáci skončili se čtyřkami a pětkami. Nebo dostalo pětku ze zapomenutého domácího úkolu, ale jindy nosí jedničky a dvojky a toto byla výjimka. Pak si možná uvědomíte, že se toho zase tolik neděje.“

Najděte příčinu problému

Dlouhodobě špatné známky často odpovídají ►

odfláknuté domácí přípravě. V některých případech ukazují na slabší nadání nebo o nějakou specifickou poruchu učení. Dítě může mít také nějaké starosti, a proto se na školní výkon nesoustředilo. Někdy je na příliš těžké škole (např. na víceletém gymnáziu). Možná známky nejsou objektivně špatné, jsou jen průměrné a odpovídají nadání dítěte. Pokud jste byli zvyklí na jedničky od staršího sourozence nebo ze své vlastní školní docházky, prožíváte to jako selhání. Tereza Beníšková říká: „Určitě pomáhá zvažít, co by se dalo pro zlepšení známek udělat. Situace jde řešit například pečlivější domácí přípravou s dohledem dospělého. Pak je také fajn uvědomovat si, že známky nejsou žádná objektivní realita. Samy o sobě jsou dost nedokonalý nástroj hodnocení. Škála je malá, hodnocení bývá subjektivní a směřují se v něm různé věci. Neexistují objektivní stupnice, takže záleží na pocitu učitele i na osobních sympatiích či nesympatiích. Některý učitel je náročný a dvojka od něj je výhra. Jiný dává skoro všem jedničky a dvojka u něj je jen pro ty, kteří by jinde propadali. To, že sousedovic Anička nosí téměř jen jedničky a váš Marek trojky, určitě neznamená, že by byla Anička chytrá a Marek hloupý. Jen se Aniče ve škole lépe daří naplňovat požadavky učitelů. A už vůbec to neznamená, že by byla Anička jednou

v životě úspěšnější, šťastnější nebo lepší člověk. Známky jsou prostě jen známky, nic víc.“

Dohlédněte na domácí přípravu

Abyste odhalili, v čem může být problém, zamyslete se nad celkovou situací. Je dítě neúspěšné pouze v jednom předmětu, nebo ve skupině podobných předmětů? Například při horším známkování z českého jazyka anebo českého a cizího jazyka by mohla být na vině specifická porucha učení. Nedaří se mu celkově? Možná je ještě nezralé (na počátku školní docházky) nebo má nižší nadání. Jsou špatné známky dlouhodobá záležitost, nebo se to děje jen v poslední době? To by ukazovalo na nějaké starosti, se kterými se dítě právě potýká. Je zvyklé se na školu pravidelně připravovat? „Prvním a nejdostupnějším opatřením je větší dohled nad domácí přípravou. Dítě by se mělo na školu připravovat každý den, byť chvíli. Projít si sešity a přesvědčit se, jestli je zítra nečeká nějaká písemka. Pokud ano, naučit se na ni,“ radí psycholožka.

Naučte ho učit se

Také platí pravidlo, že za špatné vysvědčení by se nemělo trestat. Naopak zkuste potomka motivovat odměnou za zlepšení známek. O dítě se zajímejte v průběhu celého školního roku a pomozte mu najít optimální styl přípravy,

aby se umělo učit efektivně. Mnoho školáků totiž vůbec neví, jaký styl učení je pro ně ten nevhodnější. Někomu vyhovuje číst si látku potichu a v hlavě si ji opakovat, někdo raději předčítá nahlas, podtrhává si to důležité nebo si látku přepisuje. Jiné děti si raději o tématu povídají a nechají se doma přezkoušet. Tereza Beníšková doplňuje: „Pokud to nepomůže nebo se už dítě pravidelně učí, a přesto to nejde, doporučuji objednat se do pedagogicko-psychologické poradny, kde zhodnotí možné příčiny a hlavně poradí, jak situaci řešit.“

Objevte vlohy dítěte

Klíčem ke zlepšení je i správná motivace a rozpoznání, na co má dítě vlohy. Pozorujte, co dítě baví a jaké činnosti vyhledává, když má volno. Jsou to aktivity, které dělá samo a s chutí. Všimněte si, co mu jde snadno, i když se na to moc neučí, o čem si s vámi chce povídat. To vše vás navede na jeho předpoklady a talent. Zkoušejte mu nabízet různé typy činností, aktivit a kroužků a uvidíte, kde se najde, co ho zaujme a v čem bude dobré. A hlavně si stále opakujte, že známky nejsou všechno. „Nedopusťte, abyste přes známky neviděli vaše dítě a jeho jedinečnost. Známky přece nejsou život,“ uzavírá Tereza Beníšková. ●

Text: Vanda Kulíšková

Odborná spolupráce: Mgr. Tereza Beníšková